

Gents
gemeenteraadslid

Tine Heyse

over

stadsvlucht

van jonge gezinnen met kinderen

www.groen.be

**DOSSIER
WATEROVERLAST**

**CONGRES ICC-GENT
9 OKTOBER 2010**

NIET
TE
MISSEN

1 DECEMBER 2010 TOT 10 JANUARI 2011

Congo-tentoonstelling van Greenpeace in Ecohuis

De reizende tentoonstelling van Greenpeace komt naar het EcoHuis in Borgerhout. Aan de hand van prachtige beelden illustreert deze expo het belang van de Congolese bossen voor de lokale bevolking (minstens veertig miljoen Congolezen) en het klimaat (ontbosing is verantwoordelijk voor een vijfde van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen). Deze bossen hebben ook een unieke biodiversiteit. Toch dreigt gevaar: bedrijven voeren de druk op om deze bossen te ontginnen. Greenpeace voert campagne rond deze problematiek, zowel in België als in Congo. De foto's op de tentoonstelling zijn van verschillende fotografen die geregeld voor Greenpeace werken, zoals de Belg Philip Reynaers.

ecohuis.antwerpen.be

DINSDAG 21 DECEMBER 2010 | RESOC ANTWERPEN

Rondetafel duurzame energie

Vzw Arbeid & Milieu organiseert een rondetafel over groene jobs, gekoppeld aan duurzame energie. Deze rondetafel kadert binnen het project groene jobs. De vzw gaat op zoek naar wat groene jobs nu precies zijn, en maakt daarbij onderscheid tussen de creatie van nieuwe groene jobs en het vergroenen van bestaande jobs. Minstens zo belangrijk is het antwoord op de vraag of deze jobs ook duurzaam en kwalitatief zijn. Ze werkt daarbij in 4 modules: duurzaam materialenbeheer, duurzaam bouwen en wonen, mobiliteit en energie. Deelname is gratis, inschrijven verplicht

www.a-m.be

ZONDAG 16 JANUARI 2011

Watervogeltelling in de Achterhaven van Zeebrugge

Dit is de moeder van alle tellingen, het winter nu volop en de grootse aantallen watervogels worden gewoonlijk in deze maand bereikt. Het is ook een goede gelegenheid voor wie de cursus watervogels gevolgd heeft: in deze maand kun je brilduiker, middelste zaagbek, kuifduiker en vele andere bewonderen. Organisator is Natuurpunt afdeling Brugge. Afspraak om 8.45 uur op de randparking (100 meter voorbij Overstock), op de Lodewijk Coiseaukaai in Brugge. De telling duurt tot 12.30 uur. Breng mee: verrekijker, telescoop en vogelgids.

DONDERDAG 3 MAART 2011 | STUK LEUVEN

Lezing over Collective housing in Leuven

Het Oostenrijkse BKK-3 is de derde formatie van het collectief dat begin jaren '80 opstartte onder de naam BKK - "Baukunst Kollektiv". Baanbrekend op het vlak van collectief wonen, verloochent het haar basis niet. Sterk doorgevoerde samenwerking met gebruikers en openbare opdrachtgevers resulteren in nieuwe vormen van wonen in meervoud die het gemeenschapsgevoel van de betrokkenen versterken, met de coöperatieve Sargfabrik en Miss Sargfabrik (beiden in Wenen) wellicht als meest bekende voorbeelden. De lezing vindt plaats in het Leuvense kunstencentrum STUK.

www.stuk.be

5-6 FEBRUARI 2011 | KORTRIJK XPO

Na de uiterst succesvolle eerste editie van Ecopop – de beurs lokte vorig jaar zo'n 3.000 bezoekers op twee dagen – gaat de beurs verder door op haar elan. Op zaterdag 5 en zondag 6 februari 2011 wordt Kortrijk Xpo opnieuw het decor voor dé eco-, bio- en duurzaamheidstweedaagse van de Benelux. Ecopop bio lifestyle fair is de enige en grootste consumenten happening in de Benelux die een totaalaanbod van eco- en bio- producten en diensten presenteert aan een groot en breed publiek. Naast de concrete eco- en biomarkt biedt Ecopop ook ngo's, verenigingen en organisaties een platform.

www.ecopop.be

De campagne drinKraantjeswater roept de Limburgse gemeentebesturen op het kraantjeswatercharter te ondertekenen. Hiermee geeft een gemeente aan enkel nog kraantjeswater te serveren als alternatief voor flessenwater voor alle activiteiten van de gemeente, voor alle diensten en voor alle werknemers. De campagne loopt als een trein: vele Limburgse gemeenten schakelen voor 15 maart 2011 volledig over op kraantjeswater. Na het grote succes bij de Limburgse gemeenten, stapt drinKraantjeswater nu naar de scholen. Ook hen wordt gevraagd het charter te ondertekenen en het flessenwater te bannen op de schoolbanken.

www.drinkraantjeswater.be

EDITO

WOUTER VAN BESIEEN - Voorzitter Groen!

OPLOSSINGEN

02 NIET TE MISSEN

03 EDITO

04 DOSSIER WATEROVERLAST

- » Regen kan je niet voorkomen, overstromingen wel
- » Wat kunnen we doen op Vlaams niveau?
- » Wat kunnen we doen op lokaal niveau?
- » Het klimaat is overal

08 EUROPA

- » De sluipende vernietiging van een Braziliaanse schatkamer

10 ECOMIX

12 DOSSIER WONEN

- » Ander gaan wonen: cohousing

16 UIT DE REGIO'S

- » Gents gemeenteraadslid Tine Heyse over de stadsvlucht van jonge gezinnen met kinderen
- » Brussels mobiliteitsplan Iris 2 goedgekeurd
- » Waarom Groen! niet in meerderheid Herent stapt

18 JONGGROEN!PLUS

- » Jong Groen! in 2011
- » Anne Provoost op kerstreceptie Groen! Plus

20 DE GROENE BIJGEDACHTE

Stop overstromingen, voer een natuur- en klimaatbeleid

21 VAN DE PARTIJ

22 OIKOS

Veerkracht denken

24 FOTOREPORTAGE

Bestuursverkiezingen ICC Gent op 9 oktober 2010

COLOFON Ecozine is een uitgave voor de leden van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in maart, juni, september en december. Gedrukt op CyclusPrint, papier van 100 procent gerecycleerde vezels, zonder optische witmakers, en met vegetale inkt. **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Wouter Van Besien, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | ben.bleys@groen.be **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Jan Mertens, Dirk Holemans, Johan Malcorps, Sabine Van Belle / Fotografen: Sien Verstraeten, Eric de Mildt, Wouter Van Vooren **COVERFOTO** Sien Verstraeten **DRUKKERIJ** Druk in de Weer

DOSSIER wateroverlast

Midden november werd Vlaanderen getroffen door de ergste watersnood in jaren. Groen! heeft een hele reeks voorstellen voor een doortastend waterbeleid dat problemen niet enkel ziet komen, maar ze vooral voorkomt. We moeten dus niet leren leven met overstromingen en wateroverlast (dixit minister Schauvliege), we moeten er iets aan doen. Een overzicht van wat kan op Vlaams en lokaal niveau.

Regen kan je niet voorkomen, overstromingen wel

Het is niet de eerste keer dat Vlaanderen onder water komt te staan. Herinner je de zware overstromingen in de jaarwisseling van 2002-2003. In de nasleep ervan werden toen veelbelovende initiatieven op het spoor gezet: er zou niet meer gebouwd worden in overstromingsgebied, regenwater zou afgekoppeld worden en uit de riolen gehouden, worden, problemen gingen bij de bron aangepakt worden, alle waterbeheerders beter op elkaar afgestemd en overstromingsgebieden afgebakend en gevrijwaard. Vera Dua zorgde ervoor dat het decreet integraal waterbeleid werd goedgekeurd met een watertoets voor projecten gepland in overstromingsgebieden.

Helaas kwam er van deze goede voornemens weinig terecht: tijdens de vorige Vlaamse legislatuur werd onder meer de armslag van de watertoets ingeperkt, liepen bekkenbeheersplannen vertraging op en raakten bevoegdheden versnipperd. Inmiddels werden er ook teveel bouwvergunningen afgeleverd in gebieden die een risico vormen voor overstromingen. En werden onze waterlopen rechtgetrokken en ingedamd dat het een lieve lust is. Daardoor werd het natuurlijk bergingsvermogen van bodems en rivieren tegengegaan.

Enkele voorbeelden van de bevoegdheidsversnippering spreken boekdelen. Zo maakt het voor de Vlaamse regering een verschil of een waterloop bevaarbaar is of niet. Hilde Crevits is immers bevoegd voor het ene, Joke Schauvliege voor het andere. En of er langs een waterloop - bevaarbaar of niet -

gebouwd mag worden, daarvoor is Philippe Muyters dan weer bevoegd. En nog wat de watertoets betreft: een gemeente is echter niet verplicht om een negatief advies te volgen bij het verlenen van een bouwvergunning...

Gelukkig is het niet allemaal kommer en kwel. Zo werd in het huidige Vlaamse regeerakkoord (2009) enige beterschap beloofd: inzake overstromingen zou de nadruk liggen op water vasthouden, dan pas bergen en ten slotte afvoeren. De stedenbouwkundige verordening hemelwater zou worden aangepast, de watertoets geëvalueerd en de bekkenbeheersplannen verder uitgevoerd. Maar tussen droom en daad staan heel wat praktische bezwaren. Daarom dat we ons beter moeten voorbereiden op overstromingen. Veel beter. Want regen kunnen we niet voorkomen, overstromingen wel.

Wat kunnen we doen op Vlaams niveau?

1 Maak de watertoets bindend

Zo kan niet langer gebouwd worden in mogelijke overstromingsgebieden. De watertoets werd ingevoerd door toenmalig minister Dua na de overstromingen van 2002. Het gaat om een onderzoek dat gebeurt voor er gebouwd wordt. Maar de volgende regering, zonder groenen, zwakte dit af. Als men al rekening houdt met een negatieve watertoets, worden alleen maatregelen in de marge voorgesteld (een greppel graven of een waterbekken steken bijvoorbeeld). Een bouwverbod komt er zo goed als nooit.

2 Geen verkavelingen en projecten in risicogebieden

De regering is nog steeds bezig met tal van projecten in overstromingsgebieden: het Chartreusegebied nabij Brugge, waar het nieuwe stadion van Club Brugge moet komen; de verlenging van de N41 tussen Dendermonde en Aalst, die dwars door het Denderbellebroek in de vallei van de Dender loopt, ook een overstromingsgebied; en in Sint-Katelijne-Waver is dan weer een vergunning afgeleverd om de Maenhoevevelden te verkavelen, een gebied dat bij de vorige zware overstromingen volledig onder water stond en waar ook nu een waterloop buiten haar oevers trad.

3 Voorzie opnieuw voldoende middelen voor het Rubicon-fonds

Op die manier kunnen gemeenten en intercommunales projecten realiseren op vlak van waterbuffering en de aanleg van overstromingsgebieden. Het Rubiconfonds werd opgericht na de overstromingen van 2002. In 2007, 2008 en 2009 trok de Vlaamse regering er telkens 2,5 miljoen euro voor uit (voor projecten in Ronse, Dilbeek, Grimbergen, Meise en Ekeren), maar in 2010 draaide minister van Ruimtelijke Ordening Philippe Muyters echter de geldkraan dicht. Na de recente overstromingen willen wij dit meer dan ooit herzien.

4 Maak dringend werk van de meer dan 600 hectare overstromingsgebieden

Die moeten er sowieso komen in het kader van de goedgekeurde bekkenbeheersplannen. En zorg ervoor dat nadien nog veel meer bijkomende overstromingsgebieden worden afgebakend. Want water heeft ruimte nodig, of gebieden die tijdelijk kunnen overstromen. Maar boeren en grondeigenaars lobbyen om dit tegen te houden. Toen wij nog in de regering zaten realiseerden we het grote overstromingsgebied Kruibeke-Basel-Rupelmonde. We kregen daar toen veel kritiek voor. Nu geldt het als een modelproject.

5 Pas de Stedenbouwkundige Verordening Hemelwater aan

Op die manier wordt meer water opgehouden aan de bron. Want regenwater kan je best apart opvangen en niet mengen met afvalwater. Anders wordt al dat regenwater mee afgevoerd met de riolen. Die worden dan een soort van waterautosnelwegen. Dan krijg je ook wateropstoppen en uiteindelijk zware wateroverlast. Ook de riolenbouwers (VLARIO of het overlegplatform voor de riolerings- en afvalwaterzuiveringssector in Vlaanderen) en de Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) zijn hier vragende partij voor.

6 Leg concrete doelstellingen vast voor de ontharding van Vlaanderen

Op die manier loopt de totale hoeveelheid verharde oppervlakte in Vlaanderen terug en wordt er veel meer gebruik wordt gemaakt van waterdoorlatende materialen. Want grote stukken van Vlaanderen liggen onder asfalt of beton. De laatste twintig à dertig jaar heeft Vlaanderen overal de oppervlakte verhard, en er zijn meer wegen en woningen gebouwd. In de loop van die tijd is de totale verharde oppervlakte in Vlaanderen met bijna de helft toegenomen. Veel opritten, parkings en speelterreinen kunnen ook gewoon terug in aarde of met poreuze materialen aangelegd worden.

7 Maak versneld werk van overstromingsrisicokaarten

Neem daarin ook de integratie van de overstromingsrisicobeheersplannen in de stroomgebied-beheersplannen mee. De toenmalige groene minister Vera Dua zorgde er indertijd voor dat er een decreet integraal waterbeleid werd goedgekeurd. Daarin wordt al wat met waterbeleid te maken heeft (waterzuivering, waterbeheersing, natuur en water) samen aangepakt. Maar de uitvoering hiervan door de opeenvolgende regeringen gaat veel te traag vooruit. Zo is veel kostbare tijd verloren gegaan.

8 Ontwerp een Vlaams klimaatadaptatieplan tegen de zomer 2011

Op die manier kan hierover al in september een debat gevoerd worden in het Vlaams parlement. Zo'n adaptatieplan beschrijft hoe Vlaanderen zich zal wapen tegen de klimaatverandering. Normaal gezien wordt dat plan pas tegen 2012 opgesteld. Eerst gaat de Vlaamse regering nog twee jaar rustig studeren. Dit in schril contrast tot de initiatieven die intussen in Nederland genomen zijn: Nederland heeft een kant en klaar Delta-plan 2011, een aparte regeringscommissaris, een plan rond ruimte voor klimaat en een hele waaier aan projecten om Nederland 'klimaatrobust' te maken.

9 Actualiseer het Sigmaplan en werk plannen voor kust en Maas verder uit

Gelukkig hebben we in Vlaanderen ook niet helemaal stil gezeten. Er is hard gewerkt aan de uitvoering van het Sigmaplan om overstromingen in het Scheldebekken te voorkomen. En er bestaan ook concrete plannen tegen wateroverlast rond de Maas (het Amice-project) en voor de Kust (Geïntegreerd Kustveiligheidsplan 2050). Maar we moeten er wel op toezien dat al die mooie plannen en projecten ook echt rekening houden met de wetenschappelijke voorspellingen rond de klimaatverandering. Anders hollen we straks hopeloos achter de feiten aan.

10 Doe iets tegen het versnipperde waterbeleid

Het huidige waterbeleid is te versnipperd (gemeenten, intercommunales, polders en watering, provincies, het Vlaams gewest en verschillende ministers). Geef meer armslag aan de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW), duid één minister aan die het waterbeleid trekt en coördineert (de Vlaamse minister voor Leefmilieu), leg nieuwe afspraken en beleidsinitiatieven vast in de Tweede Waterbeleidsnota (die tegen oktober 2010 in voorontwerp moest klaar zijn) en bespreek deze nota ten slotte in januari in het Vlaams Parlement.

© Imagedesk Eric de Mildt

© Imagedesk Wouter Van Vooren

© Imagedesk Eric de Mildt

2 Gemeenten voorzien in meer natuurlijke afwatering

In de praktijk zijn dat grachten en greppels die water traag afvoeren. Door het snel afvoeren van grote volumes water door ingebuisde beken en rivieren en door grote riolen, zorgen we voor wateropstoppen en overstromingen in lagere zones. Bekken en rivieren die vroeger ingebuisd werden, kunnen we op termijn terug boven de grond halen. Blauwe aders in de gemeente zijn bovendien een bron van rust, recreatie en natuurontwikkeling. Dat is ook een andere, positieve manier van met water omgaan.

3 Gemeenten leggen wadi's aan

Met een wadi wordt een bufferings- en infiltratievoorziening bedoeld die tijdelijk gevuld is met regenwater. De naam verwijst naar een vaak droogstaand rivierdal. In de praktijk zijn dat afglooiende straten met infiltratiegreppels in het midden. Door grachten of wadi's willen we zoveel mogelijk water de kans geven om terug de bodem in te dringen en de grondwaterlagen terug te verrijken. Zo slaan we twee vliegen in één klap: we strijden tegen wateroverlast op kortere termijn en tegen droogte op langere termijn.

4 Gemeenten houden echt rekening met de watertoets

Bij het verlenen van een bouwvergunning of bij de stedenbouwkundige adviezen die gemeenten verstrekken, houden ze op een serieuze manier rekening met de watertoets. Op die manier vermijden gemeenten dat er nog gebouwd wordt in echte overstromingsgebieden. Op plaatsen waar het risico kleiner is, kan het toch ook nodig zijn om preventieve bouwvoorwaarden op te leggen: zo kan bvb. opgelegd worden dat er geen kwetsbare voorzieningen op gelijkvloers of in kelders te vinden zijn.

5 Gemeenten stimuleren gezinnen en bedrijven om regen- en afvalwater maximaal te scheiden

Dat is het zogenaamde afkoppelingsbeleid. Want regenwater hoort thuis in grachten, niet in rioolpijpen. Zodat al het water dat niet vuil is, terug de grond in kan. Dat kan op

bepaalde plaatsen ook via aangepaste "infiltratieleidingen" voor regenwater. In het buitengebied is dat het eerste aandachtspunt. Ook in stedelijk gebied moeten gemeenten werk maken van een gescheiden stelsel, zeker bij alle nieuwe investeringen. De gemeente voert bovendien een aansluitingsbeleid om te garanderen dat het vuile water effectief het zuiveringsstation bereikt.

6 Gemeenten voeren een actief beleid om regenwaterputten te subsidiëren

Voor nieuwbouw is dat nu verplicht, maar de regenwaterputten die men bouwt, volstaan dikwijls niet. Als die overlopen gaat het overtollige water toch weer de buizen in. Waardoor er verderop in de waterlopen overlast kan ontstaan. In echte risicogebieden kan de gemeente ook particulieren steunen die (samen) grotere ondergrondse bufferbekkens aanleggen, waaruit het water langzaam de grond in kan sijpelen. In en rondom woningen, zijn er immers veel toepassingen met regenwater. Denk maar aan het toilet doorspoelen, de auto wassen of de tuin besproeien.

7 Op termijn enkel nog zelfzuiverende nieuwbouwwijken

Zelfzuiverende nieuwbouwwijken zijn wijken die zelfstandig hun afvalwater opvangen en zuiveren en geen afvalwater meer lozen in de gemeentelijke riolen. Gemeenten stimuleren zuinig watergebruik stimuleren, zowel in eigen diensten, bij gezinnen als bij bedrijven. Regenwater kan opgevangen en opnieuw gebruikt worden om kostbaar leidingwater te sparen. De gemeente kan subsidies verlenen voor wateraudits die gezinnen of KMO's helpen om hun waterverbruik in kaart te brengen.

8 Gemeenten verminderen de hoeveelheid verharde oppervlakte

Dat kan bijvoorbeeld via premies voor particulieren, instellingen en scholen om opritten, wegen, speelplaatsen te 'ontharden' of op zijn minst hiervoor mate-

Wat kunnen we doen op lokaal niveau?

1 Gemeenten geven meer ruimte aan water

De rivieren moeten terug kunnen meanderen en op zoveel mogelijk plaatsen een winterbedding of ruimtes hebben die tijdelijk kunnen overstromen. Waar dat niet mogelijk is, moeten meer spaarbekkens en, waar nodig, ook ondergrondse bufferbekkens voorzien worden. Gemeenten hebben, samen met bekkencomités, een basisopdracht bij de realisatie van zo'n integraal waterbeleid, en moeten op tijd aan de alarmbel trekken als er te veel getalmd wordt met de uitvoering ervan.

9 Maak gemeenten
klimaatbestendig

rialen te gebruiken die water doorlaten. Gemeenten kunnen ook gemeentelijke heffingen voor bedrijven aanpassen aan de hoeveelheid verharde oppervlakte zoals bijvoorbeeld parkeerplaatsen, die ze voorzien, tenzij die gecompenseerd worden door voldoende buffermogelijkheden en infiltratievoorzieningen.

Daarnaast kunnen gemeenten ook andere maatregelen nemen die om van hun gemeenten een klimaatbestendige gemeente maken met wijken, gemeenschapsvoorzieningen, wegen en bedrijven die bestand zijn tegen hardere klimatologische omstandigheden (veel water, wind enerzijds, maar ook droogte en hittepieken anderzijds).

10 Voorkom
klimaatverandering

Nog belangrijker ten slotte is dat de gemeente zelf ook werk blijft maken van het voorkomen van de klimaatsverandering en meewerkt via een klimaatcharter of een plaatselijk klimaatplan aan het terugdringen van broeikasgassen en de CO₂-uitstoot. Enkel zo kunnen we de klimaatproblemen op langere termijn beheersbaar houden.

HET KLIMAAT IS

OVERAL

GROEN! IN CANCÚN

Naar aanleiding van de VN-klimaatconferentie in Cancún (Mexico) heeft de partij heel wat uit de kast gehaald voor een ambitieuzer klimaatbeleid op alle beleidsniveaus. Je leest er alles voor in de bijlage 'Het Klimaat is Overal' bij deze editie. Maar enkele reacties op onze vacature voor klimaatminister willen we je niet onthouden.

www.groen.be/klimaatminister

Steven (Low Impact Man) Vromman (9040, Gent)

Ik zou starten om alle parlementariërs en ministers samen te brengen voor een klimaatbad van 24 uur, met films en deskundigen, zodat niemand nog kan zeggen 'klimaat is geen dringend probleem'. Iedereen berekent ook de eigen CO₂ uitstoot. Ik zou dan met een brede groep mensen een uitgebreid en ambitieus klimaatplan maken.

Femke Antoni (2630, aartselaar)

Ik (10 jaar jong) wil minister worden om veiliger verkeer en gezonder milieu. Maar ik heb geen tijd, want ik moet naar school. Doe nog muziekschool, gidsen skipping. Maar ik wil het wel worden.

Ann Marie Smits (2640, Mortsels)

Ecologisch bouwen goedkoper maken.

Olivier Deleuze (1170, Brussel)

Gelijk in 2001 tijdens de vorige belgische voorzitterschap. Veel tijd aan besteden en een goede akkoord sluiten tussen Europa en de G77 vooraleer met de andere partijen te gaan onderhandelen

Haegemans Stefaan (2830, Blaasveld)

Als ingenieur in de civiel sector in Nederland hou ik mij voornamelijk bezig met de realisatie van civieltechnische projecten. In bijna al deze projecten komt klimaat aan bod. Regenwaterretentie, infiltratie, verdroging, luchtzuiverende geluidschermen, duurzaam en CO₂ neutraal bouwen zijn de bouwstenen voor onze toekomst.

Anoniem

Met mijn technische bagage (Ph.D. in zonne-energie te IMEC and 4 jaar ervaring bij REC in Noorwegen, grootste zonne-energie bedrijf ter wereld) zou ik de kaart van hernieuwbare energie trekken. Hieronder versta ik duurzame energie (i.e. geen biomassa) die ook potentieel hebben uit te groeien tot een belangrijke energiebron!

De sluipende vernietiging van een Braziliaanse schatkamer

De acties voor behoud van het Amazonewoud zijn succesvol in die zin dat de houtkap er is afgenomen. Cynisch gevolg is echter dat het spoor van vernietiging zich zuidwaarts heeft verplaatst naar de Braziliaanse Cerrado, zegt Europarlementair Bart Staes. 'Daar wordt tot drie keer zoveel ontbost als in het Amazonegebied om enorme plantages met soja, eucalyptus, maïs en suikerriet aan te leggen. Ecologisch en sociaal minstens zo ernstig als het verdwijnen van de Amazone.'

Het verlies van biodiversiteit kost de wereldeconomie jaarlijks 70 miljard dollar. Zogenaamd onopvallende 'diensten' als waterhuishouding of -zuivering worden gratis door ecosystemen geleverd. Daarom kosten met name ontbossing en andere ecologische schade veel geld. Die diensten kunnen dan niet of minder geleverd worden. Een voorbeeld waarbij men geld kan besparen door het redden van natuur is het feit dat New York geen dure waterzuiveringsstations hoefde te bouwen, door het bewaren van het bosrijke gebied 'Catskill Mountains'. Dankzij deze natuurlijke waterzuivering bespaarde New York 6,5 miljard dollar.

De wieg

De Cerrado, ruim een vijfde van Brazilië, met 22 miljoen mensen, levert enorm veel van dit soort 'onzichtbare en onvervangbare diensten'. De Cerrado is niet alleen een schatkamer van biodiversiteit, maar is ook cruciaal voor het 'hydrologische systeem'. Bijna geheel Brazilië hangt voor de productie van elektriciteit af van het water dat vanuit de Cerrado komt. De Cerrado is tevens de wieg van heel wat rivieren in Latijns-Amerika. Bronnetjes voor de Paraná bijvoorbeeld vloeien vanuit het middelpunt van Brazilië, tot in de Argentijnse hoofdstad Buenos Aires. De waterhuishouding is fundamenteel voor de Cerrado, voor Brazilië, voor Latijns-Amerika en dus voor de planeet.

De Cerrado is de meeste soortenrijke savanne ter wereld, met duizenden soorten bomen, honderden soorten vogels, zoogdieren, vissen en amfibieën. De bomen blijven er meestal klein en hebben een grillig uiterlijk. Vele soorten hebben leerachtige bladeren en een dikke schors, zodat ze weinig vocht verliezen. Vergelijk een Cerradostruik (1,5 en 2,6 mm/dag) met soja (8,4 mm/dag). Omwille van weerkerende droogtemaanden gaan de wortels diep de grond in. Gecombineerd met de dikwijls poreuze bodem maakt dit dat er gigantische onderwatervoorraden

opgebouwd werden. De zogenaamde 'Aquifers': Guarani, Bambuí en Urucua.

Een spons

De Cerrado werkt als een spons die deze Aquiferen en heel wat belangrijke rivieren van water voorziet. Door de massale ontbossing (met 30.000 km² per jaar, twee tot drie keer zoveel als in het Amazonegebied) en de aanleg van waterintensieve monoculturen als soja- en suikerrietplantages, dreigt deze langzaam opgebouwde watervoorraad in enkele decennia op te drogen. Reeds 40 procent van de Cerrado is intussen ontbost. Dit proces heeft nu al zichtbaar catastrofale gevolgen, niet alleen voor de Cerrado zelf, maar voor de waterhuishouding van bijna heel Latijns-Amerika. Nu al worden in Braziliaanse landbouwstreken, tot in Rio Grande do Sul, de meest zuidelijke staat van het land, de gevolgen van een verdrogende Cerrado gevoeld.

Eldorado

De Cerrado is het nieuwe Eldorado voor uitgestrekte monoculturen waar weinigen veel geld kunnen verdienen. Die monoculturen ondergraven de biodiversiteit en jagen mensen het gebied uit. Dit soort grootschalige landbouw is bovendien niet arbeidsintensief, waardoor boeren naar de reeds overvolle Braziliaanse steden worden gedreven. De laatste jaren worden heel wat weilanden aangelegd met exotische grassen, die de diversiteit verstikken. De monoculturen van suikerriet (suiker en synthetische producten als ethanol), soja en maïs (voor de verwerking tot veevoeder voor de explosief groeiende veeteelt in Europa, China en Japan), geven de doodsteek.

Eucalyptus

Een ander voorbeeld is de aanleg van Eucalyptusbossen voor de papierindustrie. Eucalyptus groeit snel, maar verbruikt ook veel water. Cynisch genoeg wordt het planten

van eucalyptus 'herbebossing' genoemd en krijgt het daardoor financiële steun. Vergeten wordt dat het bodemleven en de begroeiing van de Cerrado fundamenteel zijn om veel CO₂ op te nemen. De Cerrado bewijst de internationale gemeenschap een dienst door veel CO₂ op te slaan. Helaas beseft die gemeenschap dat niet, vindt de Braziliaanse overheid de Cerrado vooral belangrijk voor korte termijn winsten, en hebben weinigen oog voor de ecologische ramp.

Besef groeit langzaam

In Brazilië zelf begint het besef over de ecologische en sociale ramp door te dringen: het 'Fórum Goiãno em Defesa do Cerrado' wil alleszins aan een consensus voor een nieuwe en andere ontwikkeling werken. Stilaan begint het door te dringen dat de rijkdom van dit unieke gebied de tafel feestelijk kan vullen en via duurzame en eerlijke handel een alternatief kan bieden. Eeuwenlang voedde de bevolking zich met nutriëntenrijke producten die op kleine schaal kunnen worden gecommmercialiseerd. Het Global Environment Facility (GEF) en UNDP hebben al programma's die de biodiversiteit willen beschermen door de natuurlijke rijkdom duurzaam te exploiteren.

Het komt nu aan op het uitbouwen van een regionale economie, die niet gebaseerd is op de invasie van monoculturen, maar op de oorspronkelijke polycultuur. Een economie waar iedereen beter van wordt: de diverse ecosystemen, de lokale bewoners en landbouw, fauna en flora, de waterhuishouding en daarmee ook de stedelijke bevolking, het wereldklimaat.

Stilaan begint het besef door te sijpelen. Maar het is hoog tijd dat dit uitgroeit tot een stroom van mondiaal bewustzijn. Aandacht voor de Cerrado op de Conventie voor Biologische Diversiteit in Nagoya, Japan en de VN-conferentie over Klimaatverandering in Cancún, Mexico, is daarom cruciaal.

Bijzondere
BOEKEN

In deze rubriek neemt Jan Mertens een bijzonder boek onder de loop.

Gezusters Materassi

Aldo Palazzeschi, *Gezusters Materassi*. Amsterdam, De Bezige Bij, 2009

Gezusters Materassi, van de Italiaanse auteur Aldo Palazzeschi kwam uit in 1934 en is onlangs naar het Nederlands vertaald. Het verhaal speelt zich af net na de Eerste Wereldoorlog in het kleine dorpje Santa Maria a Coverciano.

We maken kennis met de zussen Teresa en Carolina Materassi. Ze hebben een eigen naai- en borduurbedrijf, en zijn een ‘instituut’ geworden. De zaken gaan goed, maar het was ooit anders. Hun vader had het familiefortuin erdoor gejaagd, en door noeste arbeid hebben de twee de zaken terug op orde gekregen. Hun onverbidelijke arbeidsethiek heeft er ook voor gezorgd dat de tijd aan hen voorbij ging. Van de liefde hebben ze nooit geproefd. Oude vrijsters zijn ze geworden, die zich af en toe verliezen in een zielig rondje fabuleren over de liefde die ze nooit kenden.

Naast Teresa en Carolina is er nog Giselda, die na een mislukt huwelijk terug bij de twee is ingetrokken, haar wrok tegen alle mannen voedend. En er is nog een vierde zus, Augusta, die ver weg woont, en een simpel en armoedig bestaan leidt. Een spijfiguur is ten slotte de erg aardse Niobe, die als huishoudster inwoont. Zij heeft ook haar slechte ervaringen gehad met de mannen, maar dat maakte haar niet bitter.

Als Augusta sterft, komt haar zoon Remo terecht bij de gezusters. Remo steelt meteen het hart van Teresa, iets meer van Carolina en helemaal van Niobe. Giselda houdt afstand. Remo maakt meteen deuken in het stijfburgerlijke harnas van de zussen. Hij neemt iedereen voor zich in, en doet de zussen dromen: hij zal het gaan maken in die grote wereld buiten het kleine dorp. Alleen heeft Remo niet zoveel zin in die grote plannen.

De charmeur Remo blijkt een erg gewiekste manipulator. Iedereen ziet al van ver

aankomen hoe de gezusters zich in hun ongeluk zullen storten, en opnieuw de geschiedenis zullen herhalen. En wat zich aankondigt, voltrekt zich ook. Remo is wreed, maar is tegelijk voor de vrouwen ook een poort naar een andere wereld, die ze nooit kenden. Ze spelen de rol die in de tragedie voor hen is weggelegd.

Uiteindelijk loopt het verhaal aardser af dan hun hoge aspiraties van weleer. Remo, klaar met het dorp, heeft zijn ware aard onthuld. De zussen voeren nog een laatste keer, in een mengeling van zelf-destructie en cynische spot, hun rol op. En toch is het einde niet zo bitter als het leek te zullen worden.

Het verhaal zou een genadeloze afrekening kunnen worden met het kleinburgerlijke fatsoen, maar daarvoor is de toon iets te subtiel. Soms wrang, soms ironisch illustreert de verteller zijn verhaal. Als lezer heb je al snel door dat Remo een gewiekst spel aan het spelen is. Maar tegelijk lijkt het soms alsof de personages het ook wel weten, maar het willen ondergaan. De manier waarop de twee zussen de afwezigheid van de liefde in hun leven proberen op te vangen, is pijnlijk maar ook aandoenlijk. De dynamiek tussen de vier vrouwen is vaak hilarisch, en wordt genadeloos gespeeld door Remo. En toch lijken de vrouwen gezuiverd en gesterkt uit hun neergang te komen.

Gezusters Materassi is een heerlijk boek, misschien wel vooral voor die lichte ironische toets. Het is alsof je je in het dorp bevindt, in de kamer van de twee zussen. Het is alsof je alle personages om je heen ziet, in een prachtig landschap, en met die speelse muziek van een Italiaanse film. Je kunt niet anders dan het charmante verhaal met een glimlach lezen.

FSC-LABEL

VOOR DRANKKARTONS

Sinds kort zijn er ook drankkartons met het FSC-label, het keurmerk voor duurzaam bosbeheer. Dat maakte **Tetra Pak** midden september bekend. Tetra Pak is een Zweedse multinational en wereldwijd **marktleider in kartonnen verpakkingen voor de voedingsindustrie**. Het Zweedse bedrijf, dat actief is in 150 landen, wil het komende jaar, via zijn klanten, ruim 700 miljoen FSC-gecertificeerde verpakkingen aan de Belgische consument aanbieden. **Colruyt** wordt de eerste klant die het FSC-keurmerk op de verpakkingen aanbrengt, maar Tetra Pak verwacht dat andere bedrijven de volgende maanden zullen volgen. Het keurmerk geeft zekerheid dat het voor de kartonnen verpakkingen gebruikte **hout afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen**.

DUITSE GROENEN HALEN
24% IN PEILING

De linkse oppositie in Duitsland zit in de lift. Tenminste, dat bleek uit een recente peiling van het weekblad Stern en de TV-zender RTL. Samen scoren de drie partijen – SPD, groenen en Die Linke – 58 procent. Het opvallendste in de peiling is de sterke score van de groenen. Voor het eerst in hun geschiedenis staan de Duitse ecologen op

Groener vrijen met een eco-condoom

Een condoom garandeert dan wel veilige seks, goed voor het milieu is het niet. Een nieuw model van condoom biedt een oplossing: het is gemaakt van fair trade rubber, het draagt een CO₂-neutraal certificaat en is zo ’s werelds eerste klimaatneutrale condoom. Het betreffende bedrijf steekt zijn rubbertjes in een ethisch verantwoord jasje. Het rubber draagt het FSC-keurmerk, de garantie voor duurzame bosbouw. Concreet betekent dit dat je bijdraagt aan hogere lonen en betere werkomstandigheden voor de rubberboeren. Ook bevatten deze condooms geen dierlijke bestanddelen. Goed nieuws dus voor de vegetariërs onder ons.

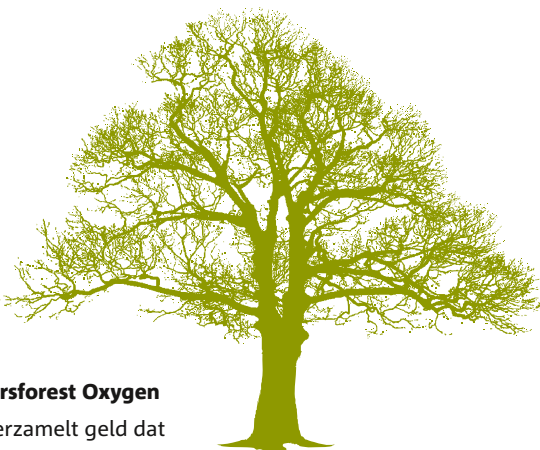

EERSTE VIJFDUIZEND
LAPPERSFORTBOMEN
GEPLANT IN OOSTENDE

Een groep vrijwilligers, waaronder ook onze eigenste **Wouter De Vriendt**, heeft in Oostende vijfduizend bomen aangeplant die gefinancierd werden door het **Lappersforest Oxygen Factory (LOF) Bosfonds**. Dat fonds verzamelt geld dat afkomstig is van private personen die zich verzetten tegen de kap van een deel van het Lappersfortbos in Brugge begin dit jaar en willen investeren in zuurstof.

Het bos wordt aangelegd met de opbrengst van het LOF van 30.000 euro. Dit geld zou oorspronkelijk gebruikt worden om het laatste deel van het bedreigde Brugse Lappersfortbos te kopen, maar dat is uiteindelijk niet gelukt. Het stadsrandbos zal in totaal 150 hectare groot worden, daarvan is op dit moment 69,2 hectare aangeplant.

Er worden **enkel streekeigen bomen en struiken** aangeplant. Het Lappersfort Zuurstofbos wordt een gemengd bos met op elk perceel binnenin telkens een hoofdsoort en een reeks struiken. Aan de buitenrand wordt er steeds een gordel met struiken geplant. De hoofdsoorten zijn zomereik, zwarte els, es en winterlinde.

gelijke hoogte met de SPD: 24 procent.

De groenen profiteren vooral van Merckels beslissing om de sluiting van de kerncentrales uit te stellen. De regering raakte het er begin september over eens de levensduur van de zeventien kerncentrales met twaalf jaar te verlengen. Dit najaar trapt milieugroepen in Berlijn een grootscheepse protestcampagne af met een betoging, waar ook een Groen!-delegatie aanwezig was.

Mocht de peiling realiteit worden, levert dat maar liefst twee politieke primeurs op. Groenen en SPD samen halen 47 procent en kunnen opnieuw een rood-groen kabinet vormen. Meer nog: de term zou dan ‘groen-rode’ regering moeten luiden, aangezien de groenen in die constellatie groter zijn dan de sociaaldemocraten. Daarnaast zou Duitsland een groene bondskanselier krijgen.

Groene tips en inspiratie voor
LOW IMPACT KIDS

De toekomst is te belangrijk om over te laten aan de volwassenen. Daarom is er nu ‘We hebben maar één planeet’, een boek voor Low Impact Kids. Want elk kind en elke jongere kan het verschil maken. Deze prikkelende handleiding staat boordevol tips en weetjes: Wat kan je zelf doen om minder energie te gebruiken? Waarop kan je letten als je een gsm koopt? De verrassende cijfers, leuke doeactiviteiten en praktische testjes in We hebben maar één planeet geven je meteen zin om zelf een Low Impact Kid te worden. maar dan wel een met een high impact op de planeet. ‘We hebben maar één planeet’ is het vervolg op het boek Low Impact Man van Steven Vromman, de man die Vlaanderen helpt in de zoektocht naar meer geluk met minder voetafdruk.

www.lowimpactkids.be

Anders gaan wonen

cohousing

Een huisje, een tuintje, een boompje, met een man, een vrouw en een paar kinderen: dat is hét ideaalbeeld als het op wonen aankomt. In realiteit worden gezinnen steeds kleiner en gezinswoningen steeds duurder. Vandaar dat cohousing alsmáar meer succes kent: een vorm van gemeenschappelijk wonen die veel meer is dan enkel een tuin delen maar ook weer niet zo ver gaat als leven in een commune. Of hoe de huisvestingscrisis inspirerend werkt.

Vlaams parlementslid Mieke Vogels heeft alvast een voorstel van decreet ingediend waarin ze pleit voor de oprichting van een zogeheten **‘Fonds Gemeenschappelijk Wonen’**: een decreet waarbij mensen die een cohousing-project uit de grond willen stampen financieel worden bijgestaan. ‘De Vlaamse regelgeving is immers niet afgestemd op de huidige woonnoden en creatieve samen-

levingsvormen die daarop een antwoord kunnen bieden’, stelt Vogels.

Volgens berekeningen in het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen** heeft Vlaanderen in de periode 2007 tot 2012 zowat 100.000 extra woningen nodig. Dat is het gevolg van het **stijgende aantal inwoners** (plus 2,3 procent of 75.700 inwoners) **en gezinnen** (plus 8,7 procent, door de toenemende gezinsverdunding). Daarbovenop werd de prijs van een **bouwgrond** in Vlaanderen tussen 2000 en 2009 **vier keer duurder**. De prijs van **woningen** steeg met **120 procent**, **huurprijzen** stegen in dezelfde periode met **30 procent**.

‘Die trend is niet nieuw’, zegt Mieke Vogels. ‘Maar toch is het beleid daar nog steeds niet op afgestemd. Ook al neemt het aantal alleenstaanden toe, Vlaanderen blijft typische gezinswoningen bouwen voor een man, een vrouw en een paar kinderen. Om wonen in Vlaanderen opnieuw betaalbaar te maken en nieuwe vormen van samenleven te stimuleren die passen bij de huidige demografische trends, zijn creatieve oplossingen nodig. Eén van die oplossingen is cohousing.’

In Vlaanderen tonen veel mensen interesse voor het idee. Maar **slechts één op tien initiatieven raakt uiteindelijk gerealiseerd**.

Wat zijn de voor- en nadelen?

Voor bewoners biedt cohousing praktische voordelen: onthaasten, kinderopvang en kinderkribbe, delen van infrastructuur en middelen, delen van kennis en vaardigheden en hogere levenskwaliteit en gezondheid. Daarnaast biedt het een maatschappelijke meerwaarde: het speelt in op veroudering, verzuring en vereenzaming in de maatschappij. Het biedt ook financiële voordelen, zowel in de aanloop- als in de bewoningsfase (alook voor de investeringswaarde van de woonst).

Cohousing zorgt er ook voor dat waardevolle gebouwen bewaard blijven, dat stadsdelen vernieuwd worden, dat ruraal gebied geherwaardeerd wordt en dat het woningpark beter benut wordt. Het heeft ook een ecologische meerwaarde. Samenhuizers wonen compacter en gebruiken minder open ruimte. Het delen van gemeenschappelijke voorzieningen levert bovendien een grote energie- en waterbesparing op.

Hoewel de bewoners bewust samenleven, is de garantie op privacy van heel groot belang. Daarom wordt op architecturaal en organisatorisch vlak vaak alles door de groep besproken en ontworpen. Er komt dus veel vergaderen aan te pas. Hoe groter de groep, hoe meer zorg en tijd aan communicatie en overleg moet besteed worden. De confrontatie met andere waarden kan daarbij wrijving geven, maar ook verrijkend werken.

Er zijn evengoed praktische problemen die niet verschillen van die in andere buurten: omgaan met gemeenschappelijk en privéterritorium, met elkaars kinderen, huisdieren, nachtlawaai,... Een te grote of te kleine cohesie kan ervoor zorgen dat niet iedereen er zich goed bij voelt. Of de sociale controle kan als een druk ervaren worden (op de individuele gedragingen en de relaties binnen het gezin).

Een belangrijke reden daarvoor is dat cohousers botsen op de grenzen van onze **wet- en regelgeving**, die helemaal gestoeld is op de **klassieke éénsgezinswoning**. Zo kent onze ruimtelijke ordening het begrip ‘woongemeenschap’ niet, en wordt het opdelen van grote woningen bemoeilijkt door allerlei gemeentelijke verordeningen.

Nog een belangrijke reden voor mislukkingen is dat wie in een woongemeenschap koopt, **premies misloopt voor renovatie en isolatie** omdat samenhuisprojecten niet passen binnen de voorwaarden. Cohousers hebben het ook vaak moeilijk om, als ze **werkloos** zijn, te bewijzen dat ze recht hebben op een volledige uitkering. De over-

heid beschouwt hen immers als ‘samenwonend’. Ook de **banken** gaan liever niet in zee met een groep omdat ze niet voldoende vertrouwd zijn met het concept.

Kortom, in de huidige context wordt cohousing eerder afgeremd. En daar wil Groen! iets aan veranderen. ‘Ons voorstel is vernieuwend, sociaal en toekomstgericht: Cohousing biedt een antwoord op de woon-nood, de te dure woonprijzen maar ook op de toenemende isolatie en nood aan zorg. In cohousing is het socialer wonen en kunnen mensen elkaar gemakkelijker ondersteunen voor kinderopvang, autodelen, ecologische ingrepen zoals zonnepanelen, ouderenzorg.

Met dit voorstel van decreet hoopt Groen! een impuls te geven aan de oprichting van open, sociale en gemixte samenhuisprojecten. De komende maanden zullen de groene parlementsleden daarom zowel op Vlaams als op federaal niveau bijkomende voorstellen doen om cohousing te stimuleren, onder meer op het vlak van ruimtelijke ordening, financiering en aparte inschrijving in het bevolkingsregister.

Er wordt ook in dit dossier samengewerkt met **Ecolo**. De expertise die er nu al bestaat in Wal-lonië en in Brussel op het vlak van cohousing – ondermeer bij **vzw Habitat et Participa-tion** en bij het kabinet van **staatssecretaris Doukeridis** – is ook nuttig voor Vlaanderen.

Het decreet doorgelicht

Om het probleem van de financiering aan te pakken, stelt Mieke Vogels voor om het **Vlaams Woningfonds** een nieuwe opdracht te geven: dat fonds verschaft goedkope leningen voor de aankoop, bouw of verbouwing van een huis voor gezinnen met een bescheiden inkomen met minstens één kind ten laste. Gezien de expertise van het fonds is Groen! ervan overtuigd dat het de ideale partner is om mee een oplossing te bedenken voor de veranderende woonbehoeften.

Concreet stelt Vogels voor dat onder de koepel van het Vlaams Woningfonds twee fondsen worden ondergebracht: een **Fonds voor Grote Gezinnen** waarin de huidige activiteiten en middelen worden ondergebracht, en een **Fonds voor Projecten van Gemeenschappelijk Wonen** dat over bijkomende middelen moet kunnen beschikken. De leningen van dat laatste fonds worden niet toegekend aan individuele bewoners maar aan een initiatiefgroep.

Om in aanmerking te komen voor een lening, stelt Vogels voor dat het project tussen 8 en 36 woonunits omvat; de gemiddelde oppervlakte per unit bedraagt maximum 105 m² en minimum 15 procent van de oppervlakte is gemeenschappelijk; minstens 20 procent van de woningen is bestemd voor gezinnen of alleenstaanden die in aanmerking komen voor een sociale woning; het project moet bijdragen tot de buurt (door o.m. gemeenschappelijke voorzieningen open te stellen) en het mag fysiek niet worden afgesloten.

Waar komt het vandaan?

De mix van eigen woningen, publieke ruimtes en het feit dat bewoners samen over alles beslissen, kent al langer succes. Het cohousingmodel komt overgewaaid vanuit Scandinavië. Denemarken telt vandaag ruim 400 cohousingprojecten die samen zo’n 50.000 bewoners huisvesten. Zweden heeft 2.000 woongemeenschappen, en in Nederland wordt het aantal geschat op meer dan 10.000. Dat succes is zeker ook te danken aan de samenwerking tussen particuliere groepen en de woningbouwcorporaties voor sociale woningen. In alle drie de landen kent het aantal samenwoonprojecten voor senioren een opvallende stijging.

Wat zijn de knelpunten?

De problemen waarmee cohousers geconfronteerd worden, zijn niet van de poes. Zo heb je echt mensen nodig die ervoor willen gaan. Het samenbrengen van een goede groep en een visie opstellen is dus een eerste vereiste. Daarnaast neemt het ontwerpen en bespreken van een project heel veel tijd in beslag. Er is ook een groot engagement nodig. Verder is een geschikt pand vinden (om te huren of kopen) dikwijls een probleem.

Daarnaast moet er veel aandacht besteed worden aan de keuze voor en opmaak van een juridische structuur, het betrekken van bescheiden inkomens en de (voor)financiering van het project. Ook de relatie met de lokale overheid is belangrijk. Personen of vzw’s die kiezen voor cohousing moeten dus echt wel super hard overtuigd zijn en behoorlijk wat veerkracht aan de dag leggen om telkens weer zaken uit te zoeken en telkens weer oplossingen uit te dokteren voor nieuwe problemen.

Waar vind ik meer informatie?

www.groen.be • www.cohousingplatform.be • www.samenhuizen.be

Gents
gemeenteraadslid

Tine Heyse

over

stadsvlucht

van jonge gezinnen met kinderen

In 2009 emigreerden meer kinderen tussen 0 en 14 jaar en mensen van 30 tot 34 jaar uit Gent dan dat er in de stad kwamen wonen. Dat toont aan dat de selectieve stadsvlucht van gezinnen met jonge kinderen uit Gent nog niet is gestopt. Daarom pleitte Gents gemeenteraadslid Tine Heyse om meer in te zetten op woningen die jonge gezinnen zoeken: grondgebonden woningen met een buitenruimte. Of de stedelijke variant van de eengezinswoning.

Midden september pakte het Steunpunt Ruimte en Wonen uit met een boek en een studie over ruimte voor wonen. Daaruit blijkt dat verschillende grote steden er niet in slagen om de selectieve stadsvlucht te keren. Nochtans deden zowat alle steden de voorbije jaren extra inspanningen om selectieve stadsvlucht tegen te gaan, maar bijna allemaal zonder resultaat. Naast Brussel en Antwerpen is Gent duidelijk één van die steden die ermee geconfronteerd worden.

Nochtans tonen de cijfers een ander beeld. Zo stijgt de bevolking in Gent sinds 2000 opnieuw. Dat komt door een stijgend geboortecijfer en een positief migratiesaldo. Maar de vorige drie jaren verlieten 5.051 Belgen de stad. Er kwamen vooral niet-Belgen de stad binnen, 8.060 in drie jaar. Opvallend is de hoge stadsvlucht bij jonge gezinnen met kinderen, hoewel drie vierde van hen graag in de stad zou blijven wonen.

Laat dat nu net de doelgroep zijn die steden belangrijk vinden om ze in de stad te houden. 'Een stad waar een deel van de gezinnen met kinderen wegtrekken, betekent een verarming van de stad', verklaart Tine Heyse. 'Het zijn niet de armste gezinnen, maar de

modale gezinnen met kinderen die vertrekken. Dat ervaren wij natuurlijk niet alleen op financieel vlak als een verarming aan. Ook omwille van de sociale cohesie.'

Vele steden dachten nochtans dé formule om gezinnen te lokken gevonden te hebben: de bouw van appartementen en lofts. Maar daar blijken in de praktijk vooral alleenstaanden op af te komen. Gevolg is dan ook dat gezinnen hun geluk elders zoeken, in de stadsrand of in meer landelijke gemeenten. Daarnaast blijven in de stad enkel nog de extremen over: aan de ene kant de niet-kapitaalkrachtigen, aan de andere kant zij die wel genoeg geld hebben voor een mooie woning.

Belangrijkste reden voor het vertrek van gezinnen met kinderen is het onbetaalbaar worden van de Vlaamse woondroom. Daarnaast spelen natuurlijk ook woonomstandigheden een belangrijke rol: de woning op zich, voldoende groen en voorzieningen in de buurt zoals kinderopvang en scholen, verkeers(on)veiligheid, overlast... 'Dé volgende vraag is dan: slagen we er in om ons woonbeleid en ons woonaanbod meer en beter af te stemmen op gezinnen met kinderen', stelt Tine Heyse.

'In plaats van appartementstorens moeten er veel meer grondgebonden woningen komen. Die bevatten de traditionele éengezinswoning maar ook variaties hierop. Variaties zijn twee of meer vertikaal of horizontaal met elkaar verweven woningen die op of aan elkaar gebouwd zijn en elk geheel of gedeeltelijk gebouwd zijn op de begane grond. Elke woning heeft een tuin/koer of dakterras. Grondgebonden woningen beschikken over een eigen 'voordeur' op de begane grond'.

Dat er op dat vlak nog veel werk aan de winkel is, bewijzen twee voorbeelden van grote woonprojecten in Gent, zegt Tine Heyse. 'In grote geplande projecten zoals de Oude Dokken (nieuw stadsdeel aan het water) en de Gasmeterlaan maken die nieuwe woningen volgens het ontwerp-plan maar een fractie uit: respectievelijk 3,7 en 15 procent. In het geval van de Oude Dokken betekent dat van de 1.200 à 1.500 woningen er slechts 44 tot 56 woningen grondgebonden moeten zijn.'

Ook cohousing kan het wonen in de stad voor gezinnen met kinderen leuk en betaalbaar maken (zie dossier wonen blz.12).

“Belangrijkste reden voor het vertrek van gezinnen met kinderen, is het onbetaalbaar worden van de Vlaamse woondroom.

Brussels mobiliteitsplan **Iris 2** goedgekeurd

Begin september keurde de Brusselse regering het zogeheten IRIS 2-plan goed, een mobiliteitsplan met duidelijke keuzes voor de mobiliteit in onze hoofdstad: 20 procent minder auto's en minder parkeerplaatsen tegen 2018, én voorrang voor openbaar vervoer, fietsers en voetgangers. Brussels staatssecretaris voor mobiliteit Bruno De Lille is uitermate tevreden: 'Geen anti-autoplan, maar een enorme stap vooruit voor de leefbaarheid en levenskwaliteit in Brussel.'

Een eerste opvallend punt uit het strategisch plan is dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het **aantal auto's over acht jaar met een vijfde wil doen afnemen**. Tegen 2015 moet er al een daling met zes tot tien procent gerealiseerd worden. 'Nu al wordt Brussel gewurgd door files. Bovendien zijn te veel wagens schadelijk voor de levenskwaliteit. En het verkeer belemmert het openbaar vervoer', motiveert De Lille zijn beslissing.

'Vandaag zijn er ook te veel mensen die naar Brussel komen en hun auto acht uur lang op straat parkeren, dat draagt niet veel bij aan de ontwikkeling van de stad. Bovendien hebben heel veel pendelaars nu al een alternatieve manier om naar Brussel te komen, maar ze gebruiken die niet omdat ze een bedrijfswagen en/of een parkeerplaats in het bedrijf hebben. Daarom wordt er ook werk gemaakt van het parkeerbeleid.'

Het plan voorziet een **vermindering met 16 procent van het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg**. 'De vrijgekomen parkeerplaatsen blijven behouden voor buurtbewoners, net omdat we willen dat zij steeds parkeerplaats vinden in de buurt van hun woning. Verder komen er bijvoorbeeld ook **pendelparkings**: nieuwe, ruime parkings aan de rand van de stad, die mensen van buiten Brussel moeten aansporen hun auto achter te laten en het openbaar vervoer te nemen.'

Andere speerpunten van het IRIS 2-plan vormen de verdere investeringen in het openbaar vervoer. Opvallendste beslissing hier is de **ondergrondse uitbreiding van de metro naar Schaarbeek, gekoppeld aan een metro-depot in Haren**. 'Er komen ook **meer vrije bus- en trambanen**, en drie tramlijnen worden uitgebreid. Verder worden **lichten afgestemd**

op het openbaar vervoer, want dat moet de concurrentie met de wagen aankunnen.'

Ook voor voetgangers en fietsers bevat het plan heel wat concrete maatregelen. Dat heeft zo zijn redenen. '20 tot 25 procent van alle verplaatsingen met de auto in Brussel gebeurt voor een afstand van minder dan een kilometer, 62,5 procent voor een afstand van minder dan vijf kilometer. Dat zijn verplaatsingen die je perfect te voet of met de fiets kunt doen. Daarom komen er ook fiets- en voetgangersplannen.'

Voor fietsers mikt de staatssecretaris op een sneeuwbaaleffect. Bedoeling is om op relatief korte termijn het aantal verplaatsingen per fiets op te trekken tot 20 procent tegen 2020. Nu is dat maar 4 procent. 'Daarvoor moet er o.m. een **volledig aangepast wegennet voor** [lees verder](#)

'Vlaamse studie **verbreding Brusselse Ring** is gemiste kans'

Uit een mobiliteitsstudie, besteld door de Vlaamse overheid, blijkt dat een bredere Brusselse Ring de 'minst slechte oplossing' is om de dichtgeslibde ring te ontlasten. 'Een gemiste kans', aldus parlementsliden Annemie Maes en Hermes Sanctorum. 'Het lijkt wel of de Vlaamse overheid niet wil weten hoe de autodruk verminderd kan worden.'

'Op basis van de informatie waarover wij nu (begin oktober, red.) beschikken, springen alvast enkele elementen in het oog: **rekeningrijden** is duidelijk het meest performante scenario, met het grootste effect voor de minste kosten. Op basis van het cijferwerk blijkt dat het aantal autokilometers in beide gewesten sterk daalt, in het Brussels gewest zelfs met 23 procent.'

Brussels parlementslid **Annemie Maes**: 'Je hebt geen nieuwe infrastructuur nodig die op termijn toch maar extra verkeer aanzuigt en bovendien is dit het beste scenario voor gezondheid en milieu. Dit scenario ligt in de lijn van de Brusselse mobiliteitsdoelstellingen, waarbij duide-

lijk gekozen wordt voor een vermindering van het autoverkeer met 20 procent tegen 2020.'

Het is dan ook vreemd dat de Vlaamse administratie dit scenario niet aanduidt als de overduidelijke winnaar. Vlaams parlementslid **Hermes Sanctorum**: 'Als je het effect van een kilometerheffing vergelijkt met de verbreding van de ring, blijkt die verbreding een slechte oplossing. Maar Vlaanderen blijkt vast te zitten in een logica van grote infrastructuurwerken.'

'Maar ook de studie zelf zorgt voor een aantal gemiste kansen: de **scenario's zijn apart bestudeerd, terwijl een aantal**

synergieën mogelijk zijn en de combinatie van verplaatsingsmiddelen en van scenario's net een meerwaarde betekent. Daarom vraagt Groen! verschillende scenario's te combineren: bijvoorbeeld openbaar vervoer plus rekeningrijden plus fiets.'

'Tot slot is het **nulscenario in de studie geen echt nulscenario**. Het is een scenario waarin men uitgaat van belangrijke economische ontwikkelingen in de ganse zone rond de ring en, daaraan gekoppeld, een bijzonder grote toename van het aantal autoverplaatsingen. Een echte nulmeting, vertrekkend van de bestaande situatie, had een andere vergelijking opgeleverd.'

fietzers komen, moeten er **meer fietsenstallingen** voorzien worden, komt er **70 kilometer fietspaden langs de spoorwegen** en wordt de **huur van fietsen** nog meer aange-moedigd. Kijk maar naar het succesvolle Villo.'

Verder wordt er geïnvesteerd in het **toegankelijk maken van de metrostations voor fietsers** door middel van liften en fietsgoten langs de trappen, komen er extra **fietsbruggen over het kanaal** (zodat fietsers niet verplicht worden om te rijden), en wordt zelfs de mogelijkheid bestudeerd om fietsers toe te staan rechts af te slaan wanneer het verkeerslicht op rood staat (dit laatste gebeurt in overleg met de federale overheid).

Naast de fietser krijgt ook de voetganger meer plaats in de stad. Zo worden in het oude historische stadsdeel, in bepaalde winkelcentra en vlakbij de grote stations,

geleidelijk aan **voetgangerszones** aangelegd. Doel is dat Brussel tegen 2018 in totaal 20 kilometer aan voetgangerszones telt. Daarnaast komen er ook **brede trottoirs**. De verkeerslichten aan grote kruispunten moeten dan weer zo worden afgesteld dat **in één beweging oversteken mogelijk** wordt.

Vanaf nu komen openbaar vervoer, fietsers en voetgangers dus op de eerste plaats in het Brusselse mobiliteitsbeleid, vervolgt staatssecretaris De Lille. 'Het is echter geenszins de bedoeling om het gebruik van de wagen te verbieden. We willen alleen een rationeler gebruik ervan aanmoedigen. Daarom promoten we **combinaties van alternatieve verplaatsingswijzen**. Samen vormen zij een echt alternatief voor de privéwagen.'

Andere alternatieven dan openbaar vervoer en verplaatsingen te voet of met de fiets, zijn

voor De Lille vervoerswijzen zoals carsharing, carpooling en de taxi. Zo wil hij het **aanbod van diensten zoals Cambio en Taxisop uitbreiden**. Daarnaast wil De Lille de zichtbaarheid en de kwaliteit van de taxi in de stad verbeteren en zelf ook een collectieve taxi-dienst aanbieden. Ook de **motor** maakt een nieuwe uitdaging uit in het IRIS 2-plan.

Samengevat: tegen 2018 de verkeersdruk met 20 procent doen dalen en het promoten van het openbaar vervoer, stappen, fietsen en andere modi. 'Andere steden zoals Parijs, Berlijn of Kopenhagen hebben al bewezen dat dergelijke maatregelen werken. Zo creëer je een **vlotter verkeer voor de andere auto's, meer levenskwaliteit** voor de Brusselselaars, **minder vervuiling, winkels die opnieuw bereikbaar worden** en leveringen die op tijd gebeuren. Dat willen we toch allemaal', besluit De Lille. ■

Waarom Groen! niet in **meerderheid Herent** stapt

Wat doe je als je op goed anderhalf jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 de vraag krijgt om toe te treden tot de meerderheid? Het overkwam de lokale Groen!-groep van Herent, in Vlaams-Brabant. 'We zijn kritisch maar constructief aan de onderhandelingstafel gaan zitten, maar hebben moeten besluiten om het toch maar niet te doen. Want de besparingen snijden voor ons te diep in het sociaal beleid van gemeente en OCMW'.

Begin oktober was de politieke malaise in Herent compleet. De coalitie van SP.A en de partij WIJ van burgemeester Willy Kuijpers had geen meerderheid meer. Eerste schepen Jos Bex en een gemeenteraadslid waren uit WIJ gestapt en zetelen voortaan als onafhankelijke. Daarop werden onderhandelingen gestart met de lokale afdeling van Groen!, om toe te treden tot een nieuwe bestuursmeerderheid. 'We gingen dit gesprek aan met een constructieve maar kritische houding', zegt gemeenteraadslid en fractieleidster Veer Dusauchoit.

Groen! Herent stelde vooraf drie basisvoorwaarden voor de onderhandelingen: een stabiele en financieel gezonde toekomst voor de gemeente, cohesie binnen de bestuursmeerderheid en een meer professioneel personeelsbeleid. Maar goed anderhalve maand later sprongen de onderhandelingen af en besliste de lokale afdeling om toch maar niet tot de meerderheid toe te treden. 'Er waren onvoldoende garanties dat men aan onze voorwaarden tegemoet ging komen', aldus nog Dusauchoit.

'Er is nu meer duidelijkheid over de gemeentefinanciën. De situatie is zo ernstig dat

besparingen noodzakelijk zijn en er geen ruimte is voor bijkomende infrastructuurwerken zoals het geplande sportcentrum/zwembad', verduidelijkt Dusauchoit verder. 'Wij waren bereid om in dit besparingsplan mee te gaan, op voorwaarde dat niet zou worden geraakt aan de gemeentelijke kerntaken en aan het sociaal beleid. Maar uit de gesprekken bleek echter dat de coalitie het sportcentrum toch op korte termijn wil realiseren en daarvoor drastisch wil gaan besparen.'

kant hebben onze houding steeds bepaald op basis van de inhoud van de dossiers, en dat zullen we blijven doen. We willen vanuit de oppositie constructief verder werken. 'Voortgaande op de inhoud zullen we dossier per dossier bekijken of we de meerderheid volgen. We gaan dus zeker niet alle beslissingen boycotten', verzekert Veer Dusauchoit nog.

Op de gemeenteraad van november bleek de impasse compleet. De coalitiepartners bleven stellig vasthouden aan hun onrealistische scenario. De oppositie had – vanuit een constructieve ingesteldheid en onder impuls van Groen! – laten weten die agendapunten te willen behandelen en goedkeuren die geen repercussie hebben op het budget en

die nodig zijn voor de goede werking van de gemeente.

'Dat de oppositiepartijen de vergadering zouden verlaten indien dit voorstel niet gevolgd zou worden, wist iedereen. Toch bleef burgemeester Kuijpers halsstarrig volhouden dat hij alle agendapunten wilde behandeld zien. Waarna de oppositie opstapte. Enkel de raadsleden van de WIJ en de SP.A-fractie bleven achter, en het raadslid van het Vlaams Belang en van LDD, overigens verkozen op de lijst van het Vlaams Belang. Het is met de steun van deze twee raadsleden dat het college de agenda verder afwerkte. Kuijpers, ooit boegbeeld van een progressief beleid, houdt stand, niet door de realiteit onder ogen te zien en ernaar te handelen, maar door de steun te zoeken van raadsleden verkozen voor een anti-democratische partij. Als verbreking van het cordon sanitair kan dit tellen!

Naar de motieven van LDD en Vlaams Belang hebben we het raden. Maar het is tekenend dat zij een coalitie steunen die Herent op de rand van het bankroet brengt,' besluit een geschokte Veer Dusauchoit.

Jong Groen! 2011

EEN GREEP UIT HET RIJKE AANBOD

Terwijl 2010 op zijn laatste benen loopt, kijkt Jong Groen! reikhalzend uit naar 2011. Een goedgevuld jaar waarin heel wat boeiends op het programma staat. Over 'Stad 2030', een congres over de groene toekomst van onze steden, en Lampadaire, een aantal discussieavonden rond grenzen aan de groei, tot vaste waarden als Zomerkaravaan, de vijfdaagse fietstocht.

Op de voorbije ledenvergadering van Jong Groen! werd het jaarplan alvast met veel enthousiasme onthaald. Hoogtepunt van het jaar wordt ongetwijfeld **'Stad 2030'**, een congres op zaterdag 7 mei 2011 in Leuven. Jong Groen! ziet de stad niet als een probleem, maar als de oplossing voor de ecologische uitdagingen waar we vandaag voor staan. De toekomst ligt in de steden, maar hoe creëren we een leefbare, duurzame stad die opgewassen is tegen grote demografische en ecologische druk?

Een werkgroep spit het thema inhoudelijk uit. Parallel wordt een debattencyclus georganiseerd waar telkens een subthema aan bod komt: ecologische, demografische en samenlevingsuitdagingen. Op het congres zelf wordt er enerzijds een visietekst voorgelegd over hoe steden de transitie moeten maken naar een ecologische, duurzame stad. Anderzijds worden er die dag ook een heleboel standpunten gestemd over de subthema's.

Daarnaast buigt de politieke jongerenorganisatie zich over andere hete hangijzers. Vele jongeren liggen immers wakker van hun **loopbaan**. Jong Groen! heeft hierover al sterke standpunten waar ze ook in 2011 mee naar buiten treedt. Het derde thema is **asiel**. Jong Groen! laat zich niet leiden door populistische slogans, maar belicht de andere

kant van het verhaal op een themadag op zaterdag 5 maart 2011. Ook een onderdompeling in de wereld van de asielzoeker staat op het programma.

Onder de noemer **Lampadaire** komt er ook weer een stevige inhoudelijke leesgroep. Elk jaar wordt een thema of boek gekozen waar rond een aantal discussieavonden georganiseerd worden. Leden die graag eens goed doorbomen over een onderwerp, komen hier zeker aan hun trekken. Dit jaar werd gekozen voor het thema 'grenzen aan de groei'. Lampadaire-avonden vinden telkens plaats op een weekavond in Brussel, Antwerpen of Gent.

Ten slotte staan de vaste waarden van Jong Groen! uiteraard ook op de agenda. Op 26 maart 2011 is er een **ledendag** vol dynamische en ontspannende activiteiten in Hasselt. Groen! Plus en Jong Groen! slaan opnieuw de handen in elkaar en organiseren samen een **Scheldetocht met de Milieuboot** op 9 april. Maar het allermeest kijkt Jong Groen! toch uit naar de zomer. Dan is er de **Zomerkaravaan**, een vijfdaagse fietstocht die dit keer door het Waasland trekt van 6 tot 10 juli.

Op www.jonggroen.be/jaarplan vind je het volledige overzicht. Deelnemen aan een werkgroep of activiteit? Aarzel niet om een mailtje te sturen naar info@jonggroen.be.

ANNE PROVOOST
OP KERSTRECEPTIE GROEN!PLUS

Op vrijdag 17 december houdt schrijfster Anne Provoost haar vrijzinnig sermoen op de jaarlijkse kerstreceptie van Groen!Plus.

Anne komt uit de katholieke Westhoek. Haar boek 'De arkvaarders' is geschreven vanuit een polytheïstisch standpunt. Ze had daarover met haar lezers en het publiek in de VS een uitgebreid debat. Toen kwamen ook bij ons het Creationisme en het Intelligent Ontwerp aanbod. Daarop schreef ze haar sermoen: 'We moeten aan het werk, beminde ongelovigen. Geen gedachtegoed is die naam waardig als het zichzelf niet voortdurend definieert, ook het atheïsme niet. Wat zichzelf niet bevraagt, verzandt in dogmatiek, ook het atheïsme. Zelfonderzoek leidt tot argumenten.'

Sinds midden 1995 is Anne Provoost fulltime schrijver. Bekende titels van haar hand zijn: De roos en het zwijn, De arkvaarders, In de zon kijken en Beminde ongelovigen. Haar boeken kregen talrijke prijzen en werden herhaaldelijk vertaald. Haar roman Vallen werd in 2001 verfilmd door Hans Herbots. Groen!Plus is actief pluralistisch en vindt gedachtewisseling over levensbeschouwing belangrijk. 'Eerder hadden we op onze kerstrecepties een imam, een boeddhist en een professor kerkelijk recht', aldus Hugo Van Dierden, voorzitter van Groen!Plus. 'Na haar sermoen neemt Anne deel aan onze receptie, die onze Bourgondische aard weerspiegelt.'

vrijdag 17 december 2010 | 15u-18u | Groen! | Sergeant de Bruynestraat 78-82 | 1070 Brussel | 5 min. wandelen van NMBS Brussel-Zuid

DOOR HUGO VAN DIENDEREN
Voorzitter Groen! Plus

Stop overstromingen, voer een natuur- en klimaatbeleid

Midden november werd Vlaanderen getroffen door de ergste watersnood in jaren. Op twee dagen regende het zoveel als in een maand. 'De overstromingen en bijhorende ellende zijn niet het gevolg van natuurlijke grillen', zegt Hugo Van Dienderen, voorzitter van Groen!Plus. 'Wel van een kortzichtig beleid dat al jaren geen rekening houdt met de natuur. En als we geen doortastende maatregelen nemen kan het nog veel erger worden. Veel erger'.

Stop de verharding

Vlaanderen heeft, na Monaco en Vaticaanstad, de grootste verharde oppervlakte per vierkante meter ter wereld. Gebouwen, opritten, parkings, industrieterreinen... ze zorgen allemaal voor een slechtere insijpeling. Bekken die meanderen houden nochtans veel water vast. In de loop der jaren werden deze echter rechtgetrokken, en werden talloze oevers verstevigd. Ook houtwallen rond akkers moesten er mettertijd aan geloven. Ook bossen houden regenwater vast. Maar Vlaanderen ontbost meer dan 1,5 voetbalveld per dag, liet de Vereniging Bos in Vlaanderen onlangs weten. En waar vroeger veel regen viel, vond het overvloedige water zijn weg naar natuurlijke overstromingsgebieden. Maar deze gebieden zijn op vele plaatsen verkaveld voor woningen en industrie. Uiteraard zijn deze gebieden het meest vatbaar voor overstromingen.

Stop de klimaatverandering

Daarnaast krijgen we door de opwarming van de aarde drogere en warmere zomers in ons land, met minder neerslag en meer verdorving. En nattere, veel nattere herfst- en wintermaanden. Lange tijd hebben klimaatsceptici, dikwijls betaald door oliemaatschappijen, twijfel kunnen zaaien over de klimaatverandering. Handig voor politici om zich achter te verstoppen, maar nu is zowat iedereen er van overtuigd: de opwarming is een feit en ze is vooral het gevolg van menselijk handelen.

Meer veiligheid én natuur

Laten we daarom weer leren leven met de natuur, als een uitstekende buffer tegen

overstromingen. Als ingenieurs samenwerken met (rivier)ecologen, kunnen ze echte win-winsituaties creëren. Zo kunnen we beken en rivieren opnieuw laten meanderen. Geef ze ook hun oorspronkelijke oevers terug. Zo stijgt het waterpeil minder snel, en komen vissen en waterplanten terug. Bovendien wordt het water weer zuiverder en kan het gebruikt worden voor drinkwater, landbouw en industrie.

Laten we verder het voorbeeld van het gecontroleerd overstromingsgebied Kruikeke vermenigvuldigen. Bij de recente overlast is een dijk van dit gebied doorgestoken om te vermijden dat de overvolle Barbierbeek tientallen woningen onder water zou zetten. Het gebied biedt ook meer kansen aan de natuur. Dagelijks vloeit er water in en uit. En er ontstaat een erg waardevol ecosysteem waarin veel planten en dieren zich thuis voelen. Winst dus voor de biodiversiteit.

Ook met onze huizenbouw in woonkernen kunnen we de verharding tegengaan. Door bij (ver)nieuwbouw te kiezen voor groene daken. Die bestaan uit levende planten die goed bestand zijn tegen wind, hitte, vorst en uitdroging. Ze zorgen voor een tragere afvoer van hemelwater. Ze zuiveren bovendien de lucht. Ze isoleren tegen warmte, koude én geluid. De dakbekleding gaat langer mee.

Daarnaast hebben we ten slotte het hoogste aantal wegenkilometers. En we blijven investeren in meer beton voor wegen. Zo wordt er

bijvoorbeeld drie miljard gepompt in het bij referendum weggestemde BAM-tracé in Antwerpen. Daarvoor zou ook het Sint-Annabos moeten wijken. Kan dat geld bijvoorbeeld niet beter gebruikt worden tegen overstromingen? Is een moratorium op de verdere verharding van Vlaanderen geen eerste maatregel? Leren de overstromingen niet dat genoeg écht genoeg is?

Een doortastend klimaatbeleid

Vlaanderen verbruikt ook meer fossiele energie dan andere industrielanden. Die energie verandert het klimaat en zorgt dus mee voor overstromingen. De enkele windmolens en zonnedaken in Vlaanderen hebben nog lang niet voor een ommekeer gezorgd. Ook om overstromingen te vermijden moeten we dus inzetten op energiebesparing én ontwikkeling van alternatieve energie. Die inzet kan zoals in Duitsland vele broodnodige jobs opleveren in de bouw en elders.

Kortom: naar de kern

De hulpdiensten hebben schitterend werk geleverd. De Vlaamse Milieu Maatschappij heeft ons tijdig verwittigd. Maar er is meer nodig, als we zoveel ellende willen vermijden. We moeten naar de oorzaken gaan van de wateroverlast. De verharding en de klimaatverandering aanpakken. Door dat te doen zorgen we voor meer biodiversiteit en remmen we de opwarming van de aarde af. Als de recente overstromingen daarvoor zorgen hebben ze tenminste ook een goede kant.

NIEUWJAARSRECEPTIE

Zaterdag 15 januari 2011
16.30 tot 19.30 uur

Beurskafé Beursschouwburg
Auguste Ortsstraat 20-28
1000 Brussel

Speech van de voorzitter om 17u
De politieke raad die dag gaat ook daar door.

Inschrijven voor de receptie is noodzakelijk en doe je via www.groen.be

Bereikbaarheid 10 minuten wandelen van het NMBS-station Brussel Centraal, 2 minuten van Metrostation Beurs

Meer dan 7.500 fans op

facebook

Groen! klokte eind november af op 7.550 fans op Facebook. Eind maart waren dat er nog heel wat minder. Toen 'outen' 1.883 gebruikers zich als een fan van Groen!. Nochtans waren we toen al de grootste partij op de populaire sociale netwerksite. En ook vandaag schitteren we bovenaan de ranglijst. Ter vergelijking: sp.a telt 6.319 fans, Vlaams Belang 7.319, N-VA 5.105, CD&V 1.367, Open VLD 2.102 en PVDA 2.695.

Truus Roesems is nieuwe partijsecretaris

© Sien Verstraeten

Groen! verwelkomt de Brusselse Truus Roesems als partijsecretaris. Met deze nieuwe aanstelling halen voorzitter Wouter Van Besien en ondervoorzitter Björn Rzoska een pak expertise en enthousiasme in huis. Truus Roesems werkte voordien voor het Brusselse Observatorium voor Gezondheid en Welzijn. Daar was zij ondermeer verantwoordelijk voor het opstellen van het Armoederapport.

De nieuwe partijsecretaris van Groen! Truus Roesems heeft er zin in: 'Mijn werk bij het Observatorium confronteerde mij met het belang van de politiek. Toen Groen! voorzitter Wouter Van Besien me vroeg deel te nemen aan de selectieronde voor partijsecretaris van Groen! heb ik grondig nagedacht en besloten: als ik als eerste uit bus kom, zal ik mijn boeiende job inruilen voor een engagement bij Groen!. Meer dan vroeger krijg ik nu de kans om rechtstreeks bij te dragen aan het politieke spel.'

Als partijsecretaris zal Truus Roesems een belangrijke rol spelen in het versterken van de lokale groepen van Groen! en de interne organisatie. Op dat vlak kan Truus Roesems heel wat adelbrieven voorleggen. Voorzitter Wouter Van Besien: 'Truus Roesems heeft heel wat ervaring met het motiveren van groepen en mensen. Ik ken haar nog van toen ze voorzitter was van de pedagogische leiding van de Chiro. Ze heeft daar op mij een sterke indruk nagelaten. Ik ben zeer tevreden dat ze Groen! komt versterken.' Truus Roesems is op 1 november uit de startblokken geschoten bij Groen!

ZA 12.02.2011
Provinciehuis Leuven

KADER- EN RAADSLEDENDAG

De aftrap voor de lokale verkiezingen van 2012

Provinciehuis Vlaams-Brabant | Provincieplein 1 | Leuven | 10 tot 17 uur •
Inschrijven is noodzakelijk en doe je via www.groen.be • Het Provinciehuis is vlakbij het station.

De nieuwe Oikos is net op tijd klaar voor de komende kerstperiode. Hieronder alvast een voorproefje van wat nummer 55 te bieden heeft. Met onder meer een bijdrage over Roma, de veelgeplaagde bevolkingsgroep, van Michèle Morel. Verder benadert Jan Masschelein de cinema van de Dardennes als publieke denkoefening. En tenslotte kreeg Jan Mertens de kans om Peter Jackson, de auteur van Welvaart zonder Groei, te interviewen.

De Roma: een kwestie van mensenrechten

MICHÈLE MOREL

De laatste tijd halen ‘de Roma’ regelmatig het nieuws. Sarkozy wil ze weg op Frankrijk en ook in Vlaanderen roepen ze weerstand op. Afgelopen zomer werden verschillende Romagezinnen met kinderen uit kraakpanden gezet. Waarmee uiteraard het probleem niet is opgelost. Maar wie zijn eigenlijk ‘de Roma’? In de media wordt alvast heel wat verwarring gezaaid, door foutief te stellen dat Roma woonwagenbewoners zouden zijn. En welk statuut hebben, welke bescherming genieten ze op basis van mensenrechtenverdragen? Onderzoekster Michèle Morel brengt een helder antwoord op deze actuele vragen.

De cinema van de Dardennes als publieke denkoefening

JAN MASSCHELEIN

Wie kent niet de films van de Waalse gebroeders Dardenne? Met films als Rosetta en L'Enfant veroverden ze zich een plaats tussen de groten van de cinema. Deze films getuigen van een uitgesproken sociaal engagement met grote aandacht voor dagdagelijkse problemen, waarbij relaties tussen ouders en kinderen centraal staan. Ze bieden, in een haast documentaire vorm - zonder documentaires te zijn - fragmenten uit het dagelijkse leven en geven gestalte aan een soort nieuw realisme. Jan Masschelein vertelt ons in zijn artikel waarom de films zo bijzonder zijn. De Dardennes tonen ons namelijk hoe en op welke wijze vandaag, in onze wereld gedomineerd door beelden, precies ‘fictie’ noodzakelijk is om iets als ‘werkelijkheid’ te laten verschijnen.

Milieuvriendelijk gedrag: twee wegen naar hetzelfde doel

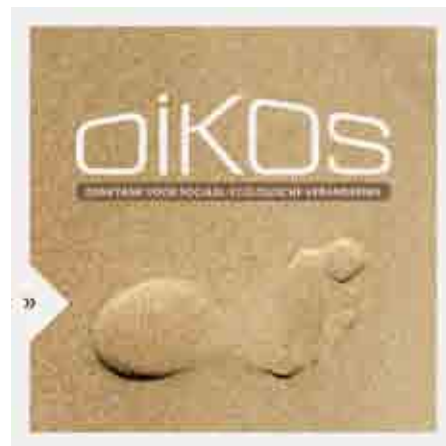
JELLE BOEVE-DE PAUW, MARTHA MONROE & PETER VAN PETEGEM

Zowel overheden als ngo's maken vaak gebruik van educatie- en communicatiestrategieën om milieuvriendelijk gedrag aan te moedigen. In dit artikel bespreken de auteurs wegen naar datzelfde doel: de specifieke route van gedragsverandering door middel van sociale marketingtools, en de algemene route van het cultiveren van milieugeletterdheid door middel van educatieve programma's. Hierbij gaat het artikel zowel in op factoren die specifiek gedrag aanmoedigen, als op factoren die bijdragen aan *milieugeletterdheid*. Voor beide van de routes worden werkzame strategieën aangereikt.

Interview met Tim Jackson

JAN MERTENS

Op 22 september stelde Oikos in Antwerpen de Nederlandse vertaling van het boek “Prosperity Without Growth” van Tim Jackson onder grote publieke belangstelling voor. “Welvaart zonder groei” is een bijzonder boek, dat op een heldere manier het dilemma van de groei uitlegt en ook aangeeft in welke richting we een uitweg kunnen zoeken voor onze economie. Het zoeken naar een stabiele ‘steady state’-economie verdient alle steun. Het boek van Jackson komt dan ook op het juiste moment, en de enorme internationale respons op zijn boek bewijst dat hij een gevoelige maar essentiële snaar heeft geraakt. Jan Mertens kon de auteur strikken voor een gesprek over enkele vragen die zijn boek oproept.

Op zoek naar een origineel geschenk voor onder de kerstboom?

Geef dan een Oikos-abonnement cadeau!

Voor 20 euro schenk je een jaar lang diepgaande lectuur over een waar aan maatschappelijke thema's.

HOE GA JE TEWERK?

- » Je stuurt een mail naar info@oikos.be met vermelding van de naam en het adres van de toekomstige abonnee.
- » Je stort 20 euro op rekening van Oikos met vermelding 'cadeau-abo' + naam van toekomstige abonnee.
- » Bankrekeningnummer 523-0801757-30 van Oikos (Brussel) IBAN: BE15 5230 8017 5730 BIC: TRIO BE 91
- » Zodra er een nieuw nummer van de pers en rolt, krijgen de ontvangers van het abonnement een eerste nummer, vergezeld van een mooie brief. Hierin staat vermeld dat hen een abonnement op Oikos te beurt is gevallen en uiteraard wordt er ook bij gezegd van wie ze het abonnement gekregen hebben.
- » De schenker ontvangt een mail met bevestiging dat zijn opdracht uitgevoerd is.

Veerkracht denken

We vergeten soms dat hoe problemen verschijnen, en welke mogelijke antwoorden ervoor zijn, sterk afhankelijk is van hoe we naar de werkelijkheid kijken: met welke frames en denkmodellen. Omdat concepten zoals duurzaamheid ons onvoldoende vooruit helpen, onderzoekt Rudy Dhont wat de kracht is van het concept veerkracht (*resilience*).

Lopen we vast met onze duurzaamheid? Een belangrijk deel van de modellen en denkkaders die we rond duurzaamheid hanteren, doen onvoldoende recht aan de complexiteit, het dynamisch karakter en de gelaagdheid van de werkelijkheden om ons heen. Verdacht veel van wat we ondernemen onder het mom van duurzame ontwikkeling lijkt vooral gewoon meer van hetzelfde... en brengt ons niet waar we moeten zijn. Kan het zijn dat we onze gangbare denkmodellen nog onvoldoende in vraag stellen?

Vooral in tijden van urgentie lijken we te vergeten dat hoe problemen verschijnen, en welke mogelijke antwoorden en oplossingen ervoor zijn, sterk afhankelijk is van hoe we naar de werkelijkheid kijken: met welke frames en denkmodellen. Als de (duurzaamheids)nood het hoogst is, focussen we immers nog sneller op wat we zien en niet op hoe we kijken. Terwijl de manier waarop we kijken misschien net het probleem uitmaakt.

Het is goed om bewust tijd te maken om andere modellen – en wereldbeelden – te verkennen; modellen die ons handelen ook in andere richtingen kunnen sturen. In dit artikel bekijken we in die zin het veerkracht-

denken als een mogelijke bijstelling op nogal wat gangbare duurzaamheid.

Veerkracht is de capaciteit van een sociaal-ecologisch systeem om verstoringen te absorberen en zichzelf te herorganiseren terwijl het verandering ondergaat, of het vermogen om te transformeren indien het systeem vastloopt. Het beproeven van dit soort integratieve theorieën van verandering is geen onzinnigheid, en al zeker niet op een moment dat duidelijk zou moeten zijn dat heel wat problemen, schokken en uitdagingen – mogen we het lijstje overslaan? – niet in de toekomst liggen, maar in ons hier en nu. Bepaalde toekomstige problemen kunnen immers niet afgewend worden: ze zijn er al.

“Veerkracht is de capaciteit om verstoringen te absorberen.

Het herstellen en op peil houden van veerkracht: het klinkt anders dan streven naar duurzame ontwikkeling, of de transitie naar een (heerlijke) nieuwe wereld. Het maakt ook een beetje een wereld van verschil.

VEERKRACHT IN 2011

Na de workshop op het voorbije Zomerweekend organiseren Oikos en Rudy Dhondt (KHLuven) op 6 mei 2011 een dagvullend congres over veerkracht. Doel is na te gaan wat we kunnen leren van organisaties die concreet werken rond het concept van veerkracht, en dit te verbinden met ervaringen uit het buitenland. Meer info volgt later, via www.oikos.be.

Fotoreportage

FOTO'S SIEN VERSTRAETEN

BESTUURSVERKIEZINGEN // GENT // 9 OKTOBER 2010

Herverkozen met monsterscore

Met 94 procent van de stemmen hebben de partijleden voorzitter Wouter Van Besien herverkozen op een congres begin oktober in Gent. Samen met ondervoorzitter Björn Rzoska gaat hij de Vlaamse groenen de komende vier jaar leiden. Voorzitter Van Besien benadrukte in zijn overwinningsspeech zowel bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 als bij de Vlaamse en federale verkiezingen van 2014 vooruit te willen.

Van Besien en Rzoska stonden op het moment van het statutair congres al ongeveer een jaar aan het hoofd van de partij. De partijstatuten schrijven echter voor dat er zes maanden na de federale stembuslag (van 13 juni jl.) zowel op nationaal als provinciaal niveau weer bestuursverkiezingen moeten komen. De partij maakte van de gelegenheid gebruik om tegelijkertijd ook nog een aantal statuten te wijzigen.

